

Jubileusz 70-lecia Biblioteki ATK/UKSW

Biblioteka Akademii Katolickiej rozpoczęła swoją działalność 3 listopada 1954. Zarządzenie Ministra Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 kwietnia 1955 r., Nr 6, poz. 41 w sprawie organizacji i działania Biblioteki Głównej Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie określało szczegółowo rolę i zakres jej działania, między innymi: gromadzenie, uzupełnianie i opracowanie zbiorów, nadzór nad bibliotekami instytutów, katedr, konserwacja zbiorów i ich udostępnianie. Podstawą jej księgozbioru stały się zbiory katedr i zakładów Wydziałów Teologicznych Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu Warszawskiego. Początkowo gromadzono materiały biblioteczne z teologii, filozofii, prawa kanoniczego i cywilnego, historii Kościoła, jednakże z rozwojem uczelni powiększano zbiory o literaturę z innych dziedzin. Pierwszy statut Biblioteki zatwierdził 1 października 1955 roku pierwszy rektor ATK, ks. prof. dr hab. Jan Czuj. Początki działalności Biblioteki były trudne. Skromne warunki lokalowe, rozlokowanie zbiorów w różnych częściach gmachu, w salach wykładowych i na korytarzach, utrudniało pracę małego zespołu bibliotekarzy. W marcu 1955 roku oddano do dyspozycji środowiska akademickiego czytelną główną, gdzie udostępniano zbiory podręczne. O rozwój Biblioteki dbali Rektorzy i profesorowie, którzy przekazywali w darze publikacje nie tylko swojego autorstwa, ale też publikacji otrzymywanych od swoich przyjaciół z zagranicy, a Ks. Rektor Józef Iwanicki utworzył w 1966 Referat Wymiany, który poprzez kontakty z bibliotekami zza „żelaznej kurtyny” wzbogacał znacznie zbiory Biblioteki. Stan księgozbioru powiększał się znacznie zwłaszcza w latach siedemdziesiątych 20 w. Stan księgozbioru, który w 1954 roku wynosił 30 000 jednostek inwentarzowych wynosi obecnie ok. 700 000, wśród których znajduje się ok. 1000 starodruków w tym dwa inkunabuły: *Fortalitium fidei contra iudeos, saracenom, aliosque christianae fidei inimicos*. Norymbergae impensis Antonii Kolberger 1494 oraz *Jacobi Magni de Parisiis zophologium*. Strasburg, Adolf Rouge, ok. 1475.

Zmiany dotyczyły to również struktury zatrudnienia, na początku funkcjonowania Biblioteki zatrudnionych było 6 osób, a już w 1973 zatrudniano 15 pracowników. W dniu 1 października 1999 (pierwszego dnia po przekształceniu Akademii w Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie) w Bibliotece pracowało 16 osób, zaś dziś pracę na rzecz Uniwersytetu wykonuje 33 bibliotekarzy.

W latach dziewięćdziesiątych 20 w., wraz z rozwojem nowoczesnych technologii Biblioteka jako jedna z pierwszych rozpoczęła katalogowanie komputerowe swoich zbiorów w

systemie MAK, następnie w 2016 roku wdrożyła zintegrowany system biblioteczny KOHA i podjęła współpracę z NUKAT, który zrzesza biblioteki naukowe tworząc katalog centralny. W grudniu 2022 r. zbiory systemu biblioteczno-informacyjnego zostały zintegrowane w Katalogu centralnym Biblioteki Narodowej (w systemie ALMA z wyszukiwarką Primo. Dzięki temu, każdy użytkownik mający dostęp do Internetu ma wgląd w zasobów Biblioteki UKSW.

Biblioteka zapewnia także dostęp do elektronicznych, krajowych i międzynarodowych baz danych. Aktualnie zapewnia dostęp do prawie 40 baz (w tym zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki) zawierających bardzo bogatą ofertę czasopism, książek i innych dokumentów w postaci pełnotekstowej, bibliograficzno-abstraktowej oraz bibliograficznej¹. Oferuje dostęp do platformy IBUK Libra. Od 2016 r. Biblioteka Główna należy do instytucji partnerskich Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academica – największej w Polsce bezpłatnej, pełnotekstowej bazy online polskich publikacji naukowych (książek i czasopism) ze wszystkich dziedzin wiedzy.

Ważnym elementem rozwoju Biblioteki od 2013 roku były działania dotyczące unowocześniania i wprowadzenia nowych usług bibliometrycznych, współtworzenia polityki Otwartego Dostępu na Uczelni oraz wprowadzenia, dostawy i wdrożenia systemu informacji naukowej i bazy wiedzy. W tym celu powołano w 2021 roku **Bazę Wiedzy Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie**, która ma na celu zapewnienie odpowiedniej ewidencji, archiwizacji oraz upowszechniania efektów działalności naukowo-badawczej i dydaktycznej pracowników i doktorantów Uniwersytetu oraz realizacji polityki otwartego dostępu. Do zadań biblioteki należy również pomoc w przygotowaniu informacji dotyczących zaplecza informacyjno-bibliotecznego oraz wsparcie szkoleniowe dla całej społeczności Uczelni.

Od 2015 roku Biblioteka realizuje w ramach projektów zadania z zakresu konserwacji, digitalizacja i upowszechnienia starych druków, archiwalnych inwentarzy bibliotecznych i cennych kolekcji w swoim księgozborze.

Rozwój Biblioteki dotyczył również zmian lokalowych, początkowe trudności wspomniane już wcześniej ulegały stopniowej poprawie, a po wybudowaniu nowego gmachu na Kampusie Dewajtis Bibliotekę przeniesiono w całości do nowych pomieszczeń, gdzie do

---

¹ Spis elektronicznych baz danych - <https://biblioteka.uksw.edu.pl/zbiory/e-zasoby/>

jednego, dużego magazynu przeniesiono księgozbiór, zwiększono powierzchnię do Działów Gromadzenia i Opracowania Zbiorów, utworzono dużą Czytelnię Główną oraz pomieszczenia dla katalogów kartkowych i komputerów dla studentów i pracowników. Stopniowo na przestrzeni lat dwutysięcznych powstawały biblioteki wydziałowe, które zarządzeniem Rektora UKSW z 2021 r. zostały włączone w strukturę Biblioteki, a ich pomieszczenia zostały przygotowane do obsługi studentów wszystkich kierunków na Uniwersytecie. Biblioteka funkcjonuje na dwóch kampusach: Na kampusie Dewajtis działają: Dział Udostępniania Czytelnia Humanistyczna, Czytelnia Teologiczno-Kanoniczna, Wypożyczalnia, Magazyn oraz Dział Gromadzenia i Selekcji Zbiorów, Dział Opracowania Zbiorów i Dział Informacji Naukowej i Transferu Wiedzy. Na Kampusie Wóycickiego w bud. 23 ma swoją lokalizację Czytelnia Ogólna, Wypożyczalnia II i Magazyn II, a w bud. 17, zbiory z zakresu nauk prawnych udostępniają Czytelnia i Wypożyczalnia Nauk Prawnych z Magazynem. Obecnie palącą potrzebą staje się budowa nowego gmachu Biblioteki, który stworzyłby nowoczesną przestrzeń biblioteczno-informacyjną dla użytkowników wyposażoną między innymi w pomieszczenia z tzw. wolnym dostępem, magazyny, czytelnie dziedzinowe, pokoje do pracy „cichej” i grupowej, a także pomieszczenia dla zbiorów specjalnych.

Biblioteka przez siedemdziesiąt lat zmieniała swoje oblicze przede wszystkim dzięki wysiłkowi wielu osób: władz Uczelni, pracowników naukowych, darczyńców, a przede wszystkim bibliotekarzy. To dzięki zabiegom jej kierowników i dyrektorów udało się stworzyć miejsce, które jest przyjazne czytelnikom, także spoza Uniwersytetu. Życzymy Magnificencji Księdzu Rektorowi Ryszardowi Czekalskiemu, Księdzu Prorektorowi Ryszardowi Sadowskiemu oraz Bibliotekarzom, aby Biblioteka, która jest „sercem Uczelni”, przez kolejne lata działalności przynosiła korzyści całej społeczności Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.